การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

The Study of Internal Supervision State in Schools by Coaching Strategy under the Jurisdiction of the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3

ชญาน์นันท์ โกศลกิตติอัมพร[1], นเรศ ขันธะรี[2]
Chayanan Kosonkittiambhorn[1], Narech Khantaree[2]
[1-2]มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
[1-2]Ubon Ratchathani Rajabhat University
[1]chayananmay1508@gmail.com

Received : July 12, 2024; **Revised :** September 30, 2024; **Accepted :** January 28, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .46-.88 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที แบบ Independent Samples และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการพบปะครูเป็นรายชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร และนำข้อมูลจากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน; การนิเทศแบบชี้แนะ; การศึกษาสภาพการนิเทศ

Abstract

The objectives of this research were to study, compare, and development guidelines for Internal supervision in schools by coaching strategy under the Jurisdiction of the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of

administrators and teachers were 332 people. The research tool with the IOC of .80-1.00, the discriminant values between .46-.88 and the reliability of .92, respectively. statistics in clouded frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by using t-test independent samples and the analysis of variance in term of one-way ANOVA, content analysis.

The findings revealed as follows:

1. The state of internal supervision by coaching strategy is a high level in overall aspects.

2. The comparison of administrators and teachers' opinions toward the state of internal supervision by coaching strategy based on working experiences and school sizes was not different.

3. The development guidelines for internal supervision in schools by coaching strategy were as follows: Administrators should be a systematic supervision calendar, Teachers meet regularly for each class, There is an exchange of knowledge between the supervisor and the person being supervised; and use information from supervision to improve and develop learning activities to be effective.

Keywords: Internal Supervision; Coaching Strategy; Internal Supervision

บทนำ

การนิเทศแบบการชี้แนะ (Coaching) เป็นกระบวนการแนะนำและการสอนงานแบบรายบุคคล เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและความสามารถในการทำงาน ปกติมักใช้กับผู้ที่มีความสามารถด้านที่ยังไม่สมบูรณ์และเป็นวิธีการในการกระตุ้นให้พัฒนาการทำงาน การนำแนวคิดกระบวนการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) และการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศ จึงช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในปัจจุบัน ซึ่ง มุ่งเน้นการนิเทศที่เกิดจากความสมัครใจของครูผู้สอนในการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนตามเป้าหมายที่กำหนด ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน และส่งเสริมการสร้างบรรยากาศของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีการเกื้อกูลกันและกันอย่างเป็นมิตร ทองใบ อู่เงิน (2559) โดยมีผู้สอนงาน (Coach) ซึ่งเป็นผู้รู้ที่เข้ามาส่งเสริมความรู้และฝึกฝนทักษะที่สัมพันธ์กับเป้าหมายที่ผู้สอนต้องการพัฒนาก่อนการสอน ทำการสังเกตการสอน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนวิเคราะห์และสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของตนเองจนสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนได้ตรงตามเป้าหมายและมีพี่เลี้ยง (Mentor) เป็นผู้คอยสนับสนุนส่งเสริม ให้กำลังใจตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สอนสามารถพัฒนาบทเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชารี มณีศรี, 2558) นอกจากนี้การนิเทศแบบการชี้แนะ (Coaching) ยังต้องมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยสนับสนุนให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการของผู้รับการนิเทศ โดยเฉพาะระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ทางการศึกษาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น การติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษา การเสนอแนะแหล่งการเรียนรู้ และการนิเทศออนไลน์ ซึ่งช่วยทำให้ผู้นิเทศสามารถติดตาม

พัฒนาการของผู้สอนได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2560)

สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2566 ได้สรุปผลการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษาจากคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-Net) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และในภาพรวมมีคะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ ดังนี้ วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 25.22 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 37.45 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 44.68 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 36.82 ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ทุกปีการศึกษาต่อเนื่อง และจากปัญหาและความต้องการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ดังกล่าว (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2566) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงาน คณะครู และคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศแบบการชี้แนะภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพและปรับเปลี่ยนการทำงานของครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง มีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอนมีความต่อเนื่อง จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรอันจะส่งผลให้คุณภาพของโรงเรียนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะสำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลทันเหตุการณ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา มีวิธีการทำงานที่เน้นกระบวนการกลุ่ม มีการบริหารงานแบบเป็นทีม มีศักยภาพ ครูจะเป็นผู้ส่งเสริมและให้โอกาสผู้เรียนการแสวงหาความรู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขปัญหา และให้กำลังใจ รวมถึงการจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยผลวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของครูหัวหน้างาน และผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม

การนิเทศภายในแบบชี้แนะ (Coaching)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 (2565) กล่าวว่า การนิเทศภายในแบบชี้แนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และชี้แนะด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เพื่อการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานในวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1.1 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การกำหนดทางเลือกเพื่อใช้ในการกำหนดการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของครูในการใช้ข้อมูลเพื่อการนิเทศอย่างเป็นระบบ การจัดทำปฏิทินการนิเทศ มีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแก่บุคลากร การกำหนดมาตรฐานการนิเทศ การจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ

1.2 กระบวนการนิเทศ หมายถึง การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นมาจัดลำดับความสำคัญให้แน่ชัดว่ามีปัญหาใดต้องดำเนินก่อนและหลังเพื่อวางแผนแก้ไขและพัฒนาร่วมกัน โดยมีการกำหนดปฏิทินการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม ตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การบันทึกการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีการให้คำแนะนำข้อมูลย้อนกลับของผู้นิเทศแก่ผู้รับการนิเทศ ผ่านจัดทำคู่มือที่ใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการจัดประชุมคณะครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู มีการสำรวจและประเมินความต้องการของครูโดยมีการบันทึกการปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหาเสนอวิธีแก้ปัญหาและความต้องการนำไปใช้โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับการนิเทศ

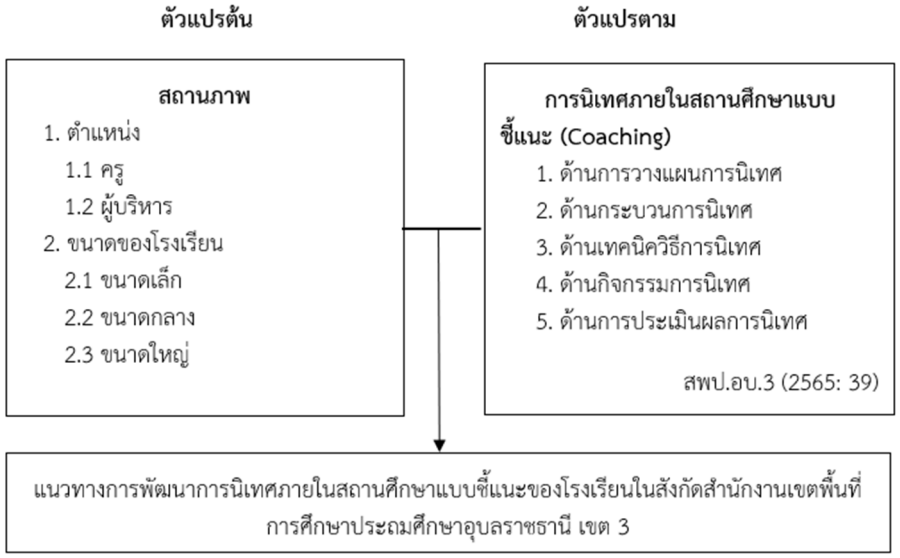
1.3 เทคนิควิธีการนิเทศ หมายถึง กลยุทธ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ โดยมีการวางแผนติดตามประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการกำหนดเป้าหมายและจุดเน้นร่วมกันกับผู้รับการนิเทศให้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดการการเรียนการสอน มีการทบทวนและสะท้อนผล การทำงานของผู้รับการนิเทศ เน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศและกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการให้ข้อเสนอแนะในการนิเทศภายในเป็นรายบุคคล มีการแนะนำในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นรายห้อง เน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแล้วนำข้อมูลการนิเทศมาปรับปรุงแผนการนิเทศครั้งต่อไปตลอดจนให้กำลังใจหลังจากการได้รับการนิเทศ

1.4 กิจกรรมการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะตามกิจกรรมที่กำหนดในปฏิทินการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้นิเทศจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ กิจกรรม และเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายใน มีการใช้แนวทางในการพัฒนากลวิธีการสอนร่วมกับครู มีการให้คำปรึกษาแนะนำตามบริบทของโรงเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการสนทนาทางวิชาการโดยนำหัวหน้าช่วงชั้นมาให้ข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีการประชุมผู้นิเทศและครูให้ทราบหลักการในการนิเทศภายในและสะท้อนปัญหาในการนิเทศ เพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานจากนิเทศภายใน มีการนำคณะครูไปชมการสาธิตการสอนในหรือนอกโรงเรียน

1.5 การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบการใช้เครื่องมือในการนิเทศอย่างเหมาะสม มีการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในปฏิทิน มีการประเมินผลการนิเทศครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต มีการประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการประเมินผลความก้าวหน้าในการสอนของครูที่เกิดจากการนิเทศภายใน มีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการรายงานผลการประเมินให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดวิธีการประเมินผลสอดคล้องกับนโยบายวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา มีมาตรการในการควบคุมกำกับและติดตามนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา เรื่อง สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยผู้วิจัยทำการศึกษาตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งได้องค์ประกอบ 5 ด้าน แผนการดำเนินงานการนิเทศภายในของฝ่ายนโยบายและแผน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. 2565) ประกอบด้วย ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ ด้านกิจกรรมการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ แล้วนำกำหนดมาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 เป็นการศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยผู้วิจัยทำการศึกษาตามกรอบการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 (2565 : 39) ซึ่งมีองค์ประกอบ ใน 5 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ

2.1.2 ด้านกระบวนการนิเทศ

2.1.3 ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ

2.1.4 ด้านกิจกรรมการนิเทศ

2.1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ

1.2 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน ดังนี้

1.2.1 ตำแหน่ง

1) ครูผู้สอน

2) ผู้บริหาร

1.2.2 ขนาดของโรงเรียน

1) ขนาดเล็ก

2) ขนาดกลาง

3) ขนาดใหญ่

1.2.3 เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 2,021 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 : 670-673) และวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้วิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายในปีการศึกษา 2566

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 1 ฉบับ มี 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 แบบสอบถามมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ ด้านกิจกรรมการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ จำนวน 40 ข้อ โดยแบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .46-.88 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ใน 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านกระบวนการนิเทศ ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ ด้านกิจกรรมการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้ วิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (t-test and the analysis of variance in term of one-way ANOVA) และการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวม

n=322

สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.16	.31	มาก
2. ด้านกระบวนการนิเทศ	4.20	.25	มาก
3. ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ	4.19	.33	มาก
4. ด้านกิจกรรมการนิเทศ	4.25	.30	มาก
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4.29	.32	มาก
โดยรวม	**4.22**	**.16**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.22)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

n=322

สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ	ตำแหน่ง				t	p
	ครู (n=289)		ผู้บริหาร (n=33)			
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.14	.31	4.31	.36	2.97**	.00
2. ด้านกระบวนการนิเทศ	4.20	.23	4.14	.41	-.85	.40
3. ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ	4.17	.33	4.30	.34	2.00**	.05
4. ด้านกิจกรรมการนิเทศ	4.24	.31	4.39	.28	2.68**	.00
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4.30	.32	4.27	.35	-.38	.70
รวม	**4.21**	**.30**	**4.28**	**.21**	**1.91**	**.06**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยการอภิปรายเป็นความเรียง สรุปได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

n = 10

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบชี้แนะ	ความถี่ (f)
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	
1.1 ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาและกำหนดกิจกรรมการนิเทศไว้อย่างเหมาะสมชัดเจนโดยจัดทำเป็นปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ	10
1.2 ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ	5
1.3 ผู้บริหารควรมีการนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษามาเป็นข้อมูลในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3
2. ด้านกระบวนการนิเทศ	
2.1 ผู้บริหารควรมีการพบปะครูเป็นรายชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ พูดคุยซักถาม ดูเอกสารแผนการจัดการเรียนการสอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบกัลยาณมิตร เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการนิเทศรู้สึกเป็นมิตร ครูจะได้กล้าบอกถึงปัญหาความต้องการต่าง ๆ ด้วยข้อมูลที่เป็นจริง	8
2.2 ผู้บริหารควรมีปฏิทินการออกนิเทศเพื่อแจ้งให้ทราบว่าจะออกนิเทศวันใด เนื้อหาที่จะไปนิเทศมีเรื่องใดบ้าง	6
2.3 ผู้บริหารควรมีเครื่องมือในการออกนิเทศห้องเรียน ตรงตามจุดประสงค์เรื่องที่จะนิเทศ	4
3. ด้านเทคนิควิธีการนิเทศ	
3.1 ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศ กำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ แล้วแจ้งให้ผู้นิเทศทราบถึงวันเวลา หัวข้อที่จะนิเทศ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้เตรียมตัวเข้ารับการนิเทศ	10
3.2 ผู้บริหารควรมีการประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย นำเสนอผลงานของตนเอง หรือทีมงานร่วมกันวิเคราะห์ จุดเด่นจุดด้อยของผลที่เกิดขึ้นจากการได้รับการนิเทศระดมความคิดจากทุกคน	8

ตารางที่ 3 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบชี้แนะ	ความถี่ (f)
4. ด้านกิจกรรมการนิเทศ	
4.1 ควรมีการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน ให้คำแนะนำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตรไม่ใช่การจับผิด แต่เป็นการสร้างขวัญกำลังใจต่อผู้เข้ารับการนิเทศ	9
4.2 ควรมีการนำครูไปชมการสาธิตการสอนของครูโรงเรียนอื่น เพื่อให้ครูปรับปรุงเทคนิคการสอน และการจัดบรรยากาศชั้นเรียน นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในห้องเรียนของตน การไปชมการสาธิตการสอน	8
4.3 ควรพาครูไปดูโรงเรียนที่มีคุณภาพของผู้เรียนที่ดีโดยเลือกโรงเรียนที่มีครูสอนครบตามชั้นเรียน ครบวิชา เพื่อครูจะได้พัฒนาตนเองตามวิชาหลักมากที่สุด	7
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	
5.1 ควรนำข้อมูลจากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรึกษาหารือพร้อมกัน มีการระดมสมอง ให้คำแนะนำและสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศ	7
5.2 ควรมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการตรวจสอบกิจกรรมการนิเทศว่าสอนตรงตามจุดประสงค์ และเป้าหมายของการนิเทศมากน้อยเพียงใด โดยการใช้การประเมินก่อนการดำเนินการ ประเมินระหว่างดำเนินการ และประเมินหลังดำเนินการ	6
5.3 ครูควรนำแนวทางจากการนิเทศไปพัฒนาหลังจากการจบกระบวนการนิเทศ มีการสรุปผล นำผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบว่าเป็นอย่างไร และนำผลที่ได้ไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป	5

จากตารางที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการพบปะครูเป็นรายชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร และนำข้อมูลจากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษามาเป็นข้อมูลในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน นอกจากนี้สถานศึกษามีการประชุมวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานที่ดีแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าเพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้จัดเตรียมข้อมูลเพื่อระดมสมองอย่างเต็มศักยภาพ มีการประชุมเพื่อการจัดทำแผนการนิเทศภายใน มีการบันทึกข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรตลอดจนการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉริยา ฤทธิรณ (2563) ได้ทำการศึกษาสภาพการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และทำให้ทราบว่าการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาเอกสารหรือตำรา

วิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้คำปรึกษาหารือ การเยี่ยมชั้นเรียนเป็นการนิเทศที่เกิดจากความต้องการโดยแท้จริงของครู เป็นการนิเทศโดยครูและเพื่อนครู เกิดจากการระดมความคิดและร่วมพลังเพื่อช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาและพัฒนางานวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน ทำให้การนิเทศภายในดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ครอบคลุมภาระงานที่ต้องการพัฒนา เป็นการผูกมัดใจเพื่อนครูได้ทั้งคนและงาน มีการประสานสัมพันธ์กันด้วยดี ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลดีต่อนักเรียนถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่ดีที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีความรู้พื้นฐานในการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว ผู้บริหารผ่านการอบรมก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามาแล้วในเรื่องการวางแผนการนิเทศ กระบวนการนิเทศ เทคนิควิธีการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ และเมื่อไปดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ จึงมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะการนิเทศภายในนั้นได้บรรจุไว้ในหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉริยา ฤทธิรณ (2563) ได้ทำการศึกษาสภาพการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการศึกษาสภาพการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกมาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการพบปะครูเป็นรายชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร และนำข้อมูลจากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2565) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นหนึ่งในเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้วย ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงต้องนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของครูและบุคลากรมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ เพื่อนำไปปฏิบัติและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ พิชัย เลาะหะนะ (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร พบว่า การพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนใน 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการพัฒนามีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้เห็นสภาพจริง พูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาและแนวทางการพัฒนาร่วมกับครูผู้สอนเพื่อนวางแผนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย สร้างเครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศการนิเทศที่เป็นมิตรมีความเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีต่อครู เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน การประเมินผลและรายงานผลเป็นระบบ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นตามลำดับ

สรุป

จากการศึกษา เปรียบเทียบ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า

1. สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการพบปะครูเป็นรายชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร และนำข้อมูลจากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดนโยบายและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนให้ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานการสอนโรงเรียนอื่นที่มีคุณภาพสูงดูตัวอย่างครูที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของงานและองค์กร เพื่อการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนและร่วมกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียน

1.4 ควรมีการใช้ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการนิเทศภายในและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูเป็นระยะ เพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ (Coaching) อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความแบบยั่งยืน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศภายในสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.3 ควรมีการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบชี้แนะ (Coaching) หรือแบบอื่น ๆ ดีเด่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.

ชารี มณีศรี. (2558). *การนิเทศการศึกษา*. บูรพาสาส์น.

ทองใบ อู่เงิน. (2559). *การสร้างรูปแบบการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2560). *หลักการนิเทศการศึกษา*. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (2566). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน.* ยงสวัสดิ์การพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อัจฉริยา ฤทธิรณ. (2563). *สภาพและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610. https://doi.org/10.1177/001316447003000308